

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

A kézdivásárhely városi és vidéki vadász-egyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési árak: Egész évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr, negyedévre 1 frt 25 kr — Egyed. szám ára 5 kr. Községek, tanítók, iparosok és Egyesületek, melyek egyenként, ha előfizetnek, 4 frtért kapják a lapot.

Felelős szerkesztő: Dobay János.
Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szellemi részét illető közlemények, a szerkesztőséghez (Dobay János Kézdi-Vásárhelyi) intézendők.
Kiadóhivatal K. Vásárhelyi az ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájában, hová a hirdetések és előfizetési pécék küldendők.

Utóhang az indemnitási vitához.

Mi sem bizonyítja világosabban azt a nagy fordulatot, mely Magyarországon a lelkekben helyet foglalt, mint az a tény, hogy a képviselőház a Széll-kabinetnek kétszer huszonnégy óra alatt megszavazta a négy hónapos budgetprovizóriumot. Magyarországon, hol az indemnitási vita a bizalmi kérdés bevonása által mindig nagyobb terjedelmet szokott ölteni, ez a sima elintézés és ilyen jellemző horderejű esemény, melyből következtetni szabad, hogy a kormány úgy fölfelé, mint lefelé oly erős pozíciónak örvend, hogy az ellenzéknek nincs bátorsága nagyon heves támadást intézni ellene.

Az indemnitási vitának, ha rövid volt is mindamellett voltak érdekes mozzanatai. Politikai tartalmat különösen Széll Kálmán miniszterelnök nyilatkozatai által nyert, melyeket a dualizmusról és a trón és nemzet közt való egyetértés szükségességéről tett.

A dualizmus értékéről tett nyilatkozatra egy tulzó szélbali szónok nagytársai adták az okot, aki azért panaszkodott, hogy mialatt az utolsó harmincz év körülöttünk mindent alaposan átalakított, ennek az egész világrésznek új alakot adott, egyedül a dualizmus maradt változatlan. Ez a szónok elég naiv volt, hogy ezt hibául róta fel a dualizmusnak. A

miniszterelnök egy rendkívül szellemes válaszában, mely Magyarország határain messze túl a legnagyobb figyelmet fogja felkelteni s rokonszenves fogadtatással fog találkozni, bebizonyította, hogy a dualizmus magasan felette áll az efféle támadásoknak. Kifejtette a miniszterelnök, hogy a mit a függetlenségi párt a közjogi kiegyezés bűnéül idéz, épen az a legfényesebb erénye s legnagyobb előnye e kiegyezésnek. Deák Ferencz rendszere az európai átalakulási procezzus alatt állandó elemnek bizonyult s mint az erők egyensúlyának konzerváló biztosítóka vált be. Ennek mindenki örül, a közjogi ellenzék kivételével. Ez harmincz éven át egyebet sem tett, minthogy a dualizmus veszélyes gyöngeségét és tarthatatlanságát hirdette.

A történelmi tapasztalat most ime meghazudtolja ezt a felfogást. Joggal hivatkozott rá Széll, hogy ha ez bántja a közjogi ellenzékét, annak csak maga az oka. És egyben kimondta azt a nagy szót, melyet egész Európa meghallani és méltatni fog, azt a szót, hogy a közjogi kiegyezés szerzői a dualizmust soha sem gondolták mulékony módus vivendinek, hanem egy háromszáz éves vizsály végleges elintézésének és államiségünk fejlesztéséhez maradandó jogalapnak. Intés ez Ausztria felé is, hol legújabb időben a

föderalizmus kezdi rázogtatni a dualizmus feltételeit.

Annak a beteges passzióknak is, mely mindig érzelmi ellentétet szimatol korona és nemzet közt, államférfiai bátorsággal és fényes harszékességgel szemébe nézett a miniszterelnök. Kérve-kérte az ellenzék, hogy végre egyszer már hagyjon fel ezzel a végzetes szokásával. Korona és parlament együtt képezi a törvényhozó hatalmat. Akaratuk összhangja alkotja Magyarországon a törvényeket. A törvényhozás tényei közt való harmonia Magyarország legdrágább birtoka, állami és nemzeti boldogulásunk legreálisabb záloga.

E szavak lefelé voltak intézve. Meghallgatásra találnak és lelkesedést keltenek azok az ország közvéleményénél, mely mindenkor óvakodott attól, hogy izgatató jelszavaknak előjogot adjon a józanág és lojalitás előtt.

Politikai hir.

— A képviselőház zárószámadási bizottsága. Feszt Lajos elnöklésével tartott nov. 8-iki ülésen, melyen a pénzügyminisztérium részéről Gräzenstein államtitkár, az állami számvevőszék részéről Rakovszky elnök és Szukováty számvevőszéki tanácsos volt jelen, tárgyalta és tudomásul vette az 1898-ik év pótnegyedében előfordult tulkiadásokról s előirányzat nélküli kiadásokról szóló állami szám-

TÁRGZA.

A polgári leányiskoláról s egyebekről.

— Felolvasta Dobay János a jótekonny nőegylet által okt. 4. tartott fillérestélyén. —

(Folytatás és vége.)

Minthogy ezen iskola a mi nőnevelésünk kérdését oly közelről érinti, tisztelt hallgatóság szíves engedelmevel egy néhány megjegyzést teszek.

En minden iskolát, mely hivatva van a nőknek magasabb műveltséget adni, jónak, szükségesnek tartok, de csak annyiban, mennyiben ezek a család részére nevelnek kitűnő műveltségű asszonyokat és anyákat, de annak, hogy a nők a család alkotás magasabb hivatását feladva, tömegesen lépjenek a most megnyitott életpályákra, barátja egyáltalában nem vagyok, mert ez veszélyeztetni a családi életet és csupán arra szolgál, hogy a szellemi proletáriátust csak szaporítsa. Ez a veszedelmes társadalmi baj már is jelentkezett, hisz önk jól tudják, hogy jelenleg több mint ezer óvónő van az országban állás nélkül s az is általánosan ismert baj, hogy némely állami hivataloknál annyi a női pályázó, hogy a kormány kénytelen volt nyilvános figyelmeztetés útján e beözönlésnek útját állani, kimondván, hogy az államhivatalokban már eddig annyi nő van előjegyezve, hogy sem most, sem a közeli jövőben beöltendő állás nem lesz. S ha ez így van most,

hogy lesz majd akkor, midőn a gymnasiumok is kezdik ontani a képesített női növendékeket?

Bizony ebből csak beteges társadalmi állapotok keletkezhetnek. Ezzel én korán sem azt akarom mondani, hogy nem helyes az állam kormány azon igazán humánus és a kor színvonalán álló rendelkezése, mely szerint több magasabb képesítettséghez kötött életpályát is megnyitott a nők előtt, sem azt nem kívánom, hogy a hölgyek az önálló polgári pályákról eltiltassanak, hanem csupán azt, hogy az a most megindult hatalmas áramlat, mely a nőket, meg azokat is, kiknek megélhetésük anyagi jóllétük által biztosítva van — az önálló életpályák felé tereli — nem egészséges állapot s előbb-utóbb megfoszolja magát. Én azt hiszem, hogy a mi a nőket a polgári életpályákra csábítgatja, az első sorban maga az önállóság, a függetlenség utáni törekvés, mit a családi élet oly teljes mértékben nem adhat meg, mint az önálló életpálya. És mégis mit tapasztalunk? A nő tanul, küzd, nélkülöz, esetleg családjá és maga vagyonát elkölvtve, felküzdi magát s megszerzi a szükséges megélhetést egy olyan állásra, mely biztos megélhetést, tekintélyes társadalmi állást biztosít neki. Ekkor a bevezetett nő a sors összehozza egy fiatal emberrel, ki lehet vagyonos és művelt is, de lehet esetleg szegény, kevésbé művelt és alárendelt állású is, de külső tulajdonságai elég alkalmasok arra, hogy egy női szívet — ha mindjárt egy diplomás kisasszonyban dobog is — meghódíthasson. És egy szép napon azt látjuk, hogy a nagytudású, nagyjövőjű hölgy neve

ott szerepel a m. kir. anyakönyvvezetői házasság hirdető tábláján. A nagytudomány eltűnik a házasság szürke egyformaságában, a fényes jövő oda van s miután a háztartásba a tudományosan készített levelek rosznak bizonyulnak s tudományos elvek szerint sem gyermekeket nevelni, sem uborkát savanyítani nem lehet, az oly drágán megszerzett tudományos ismeretek begyepesednek s a diplomás nő egy napon azon veszi észre magát, hogy ő semmit sem tud, abból, a mit tudnia kellene s a mit tud annak semmi hasznát nem veheti, s hogy neki mindent elől kell kezdeni.

Higgyék meg nekem tisztelt hölgyeim, hogy ez a példa egészen az életből van merítve. A nők már úgy vannak alkotva, hogy ama bizonyos „önállóság” ot, melyért úgy törik magukat, csak addig képesek megtartani, míg szívük megszólal s egy boldog pillanattól a diplomát, egy élet eredményét szívesen oda dobják, hogy megnyerhessék azt, mit minden nagy tudomány nélkül is elnyerhettek volna, mert hát régi igazság az, hogy a nőknél az egész élet működését a szív kormányozza s ha ez követeli a maga jogait, hiában való a pallérozott és minden tiltakozása, hiában int a fényes jövő, hiában kecséget az az oly nagyon várt függetlenség, hiában van a nagyképeség, s ennek írott bizonyítéka az ékes diploma, a nő eldob magától mindent, hogy követhesse szíve vágyát. Arra önk igen kevés példát tudnak, hogy egy férfi szerelme tárgyért feláldozza pályáját, de arra igen sokat, hogy egy nő szívesen lemond sok bajjal kiküzdött pályá-

venőszéki jelentéseket s a pénzügyminiszterium múlt évi zárószámadatait. Mindezeket az előterjesztéseket Benke Gyula előadó ismertette. A bizottság a pénzügyi tárcza múlt évi kezelésében előforduló tulkiadásokat, előirányzat nélküli kiadásokat igazoltaknak találván, azokra nézve a fölmentés megadásának javaslatba hozását határozta el.

Realis alapokon.

(--z-y) Hiába senki sem tagadhatja, hogy olyan világban élünk, hol a materialis megélhetés százkaru polypja egyre jobban zsongorítja összebb a fellengző idealizmust, a felhőkbe járó eszményt s lehuzza azokat a földnek porába, a hol a liba vergődik, a sárba, mely hóoldvadás után terjeng a maga mocskos levével az utakon mindaddig, míg a meleg verőfény föl nem szárítja.

Más kérdés azonban, hogy a mi a sár vizéből fölszivódik, a mi a portömecsekbeől védőleg ráragadok: nem mind arra való-e, hogy a föld termőképességét növelje, gyarapítsa, s ez örök változatban nem rejlik-e az örök termékenység egyik nagy és hatalmas biztosítéka?!

Mind ezen kérdések áthoronzonganak a magyar ember lelkén a mikor otthoni eszöndes magányában olvasgatja Ugron Gábor minapi hatalmas beszédét, mely szingazdagságban rettenetes képet adott Magyarország politikai és társadalmi állapotáról, úgy állítván oda országunkat, mint olyan államot, mely a romlás, a pusztulás végső stádiumában vergődik.

Azt mondta Ugron Gábor ur, hogy hü legyen megbukása fölötti fájdalomban kinyögött keserű sohajlásához, hogy a magyar közvélemény romlottabb, tespedőbb, mint valaha s a libához hasonlított a magyar népet, mely csak piszkos port ver föl szárnyaival: azt mondta Ugron Gábor ur, hogy a miniszterelnök politikája friss hóval fődte be a közéletet, de az olvadáskor ebből is csupa sár lesz.

Megdöbbenve hallottuk dörgedelmes szavait, szívverésünket elfojtva olvastuk a sötét színezést, s már-már kétségbeestünk volna államiságunk, nemzetünk s fajunk pokolra jutása fölött, ha nyomban nem hallottuk, s nem olvastuk volna a leghivatalosabbnak, a miniszterelnöknek választát, a ki a maga keresetlen s épen azért átható és meggyőző kijelentéseivel egészen helyre állította ezt a torzképet, a mit Ugron politikai és társadalmi

járál, hogy feleség lehessen. A mostani rendszer szerint a diplomás férfi csak életcélját követi, ha megőrül, de a diplomás nő eltér kitűzött életcéljától, ha férjhez megy, mert hát az ismét ismert dolog, hogy mint feleség polgári alkalmazását fentartani csak ideig-óráig s csak némely állásnál lehet.

Az elmondottakat összefoglalva, az eredmény az, hogy nem sok idő múlva nagyon meg fog szaporodni a diplomás feleségek száma, s hogy ez a családnak nem fog hasznára válni az már bizonyos, mert általános közhit az, hogy az okos, művelt feleség nagy kincs, de a tudós feleség nagy átok.

A női tudományossággal járó erős önérték, bizonyos pedantéria és szecessziós hajlamok mind olyan dolgok, melyek legkevésbé sem alkalmasok arra, hogy a tudós nő kedves, jó feleség, szerető, gondos anya lehessen. Arról meg nem is szölok, hogy minő nemzedék lenne az, melyet tudós anyák, tudományos elvek, de anyai figyelem és gond nélkül nevelnének fel.

Igen sokat lehetne még ezen tárgyról beszélni, de nem fárastom tovább az önök türelmét, hanem visszatérek a kiindulási pontra a női polgári iskolára, melynek fejlesztése és fentartása mindnyájunk közös gondját képezi s kívánjuk azt, hogy ez a jelenleg szerény kiesiny tanintézet a mi lelkes hölgyeink lángbuzgalma folytán fejlődjék, izmosodjék, nyerve meg a fenmaradás anyagi biztosítékát s neveljen sok derék, művelt székely feleséget és székely anyát, mert higgyék el, hogy egy székely nő nem akkor tölti be magasatos hivatását, ha tudományával az egész világnak szolgál, hanem akkor, ha annak a kis világnak, mit családnak nevezünk, jó-tékony szelleme, őrangyala tud lenni.

közállapotaikról festett, szembe állítván a vásári bódékban oly gyakran látható torzító tükrökkel szemben, a mikkel Ugron Gábor ur dolgozott a híven, igazán mutató tükröt.

Széli Kálmán beszédének nem kívánunk ez alkalommal bővebb méltatásában bocsátkozni, beszél helyettünk s minden színezés helyett maga a beszéd.

Csupán azt emeljük ki, a mit oly igaz és találó vonásokkal arról a tendenciáról mondott, a mely a közjogi alapon álló pártok s a közjogi ellenzék közötti áthidalhatatlan ürt képezi.

Egyfelől a realis alapon való szilárd állhatatosság, a lépcsőről-lépcsőre megfontolt haladás, melynek megannyi fényes eredmény jelzi határköveit, másfelől a politikai fantazmagóriák ködös világában tévelygő, ugynevezett nemzeti ideálok, melyeknek megvalósítása a lehető legnagyobb megpróbáltatásokat zudítaná a nemzetre, s nyugat és kelet haragja által összemorzsoslna minden parányában: ime itt van a víz és a tűz. A víz, mely medrébe szorítva az emberi erőnek megbecsülhetetlen szolgálatokat tesz, s a tűz, a melynek, ha csak szikrája lobban, a jólét, fejlődés minden eszközét hamuvá égeti.

A talajvesztett politikának micsoda elkéséredése, a gáncoskodó kritikának mekkora éhessége, s a visszafojtott indulatok mekkora őrtelt kilocsanása kellett ehhez, hogy egy függetlenségi vezérferfi a saját nemzetéről ilyen sötét képet fessen, csupán azért, mert annak a nemzetnek zöme egyre növekvő mértékben érezeti a szakadás-politikusokkal szembe a nem törődöttségét?!

Mennyivel könnyebb helyzete volt Széli Kálmánnak, a mikor a frázisok, s a dus képzelem-szülte hasonlatok ellenében harmiezkét esztendő munkájának tényeit, eredményeit szögezte oda a realis alapokon működött politikának, annak, a mely fellegvárakat nem épített ugyan, de a nemzeti jólét megvívhatatlan bástyáit teremtette meg azóta, hogy a jogfolytonosság megszakadt fonalát bölcs kezek ismét összehogozták.

Megvédelmezte az osztrák bérszolgának nevezett kormányférfi a magyar nemzetet azzal a férfiuval szembe, ki magát a nemzeti aspirációk hivatott letéteményesének tartja ugyan, de a politikája sikertelensége fölötti elkéséredésében megtagadja ettől a nemzettől a legszebb kincseket minők a hazafiság, kulturális haladó-képesség, az önbecszeret a munkakedv, a szabadságszeretet, s a nemes eszményekért való hevülés.

Azért mégis köszönetet érdemel Ugron Gábor ur, hogy alkalmat adott vehemens, tulzott kritikájával arra, hogy az ország közvélemény még tisztábban lássa a nagy különbséget, mely frázis gyártó hazafiaskodás a realis alapon való fontolva haladás között tátong.

A szabadelvű pártnak s kormányának elég ez is, s mi tiszta meggyőződésből akkora sikereket kívánunk nekik ezutání mukájukhoz, a mekkora sikertelenség az Ugron fajta politikusok kétségbeesett politikáját honorálta.

A miniszterelnök szavaival fejezzük be sorainkat.

Azt mondta:

„Koczkajátékkal én élni nem akarok, mindig jó értelemben véve a szót. Megengedem, hogy az nem oly magas szárnyalású politika, a melyet képviselek, de mégis azt hiszem, hogy realis és az adott viszonyok közt az egyedül helyes és hogy egyedül ez felel meg az ország érdekének.”

A textil-ipar Székelyföldön.

Bakay Nándor volt szegedi kötélgyáros, volt országgyűlési képviselő, ki annak idejében nem csak a hazai ipar fejlesztése terén jelenlékeny szerepet játszott, a textil-iparnak Székelyföldön leendő meghonosítása iránt a következő érdekes felhívást, intézte a marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamarához:

Tekintetes Kamara!

Eltekintve mai hivatalos állásomtól, mint gyakorlati és elméleti tanulmányokkal bíró szakember, az egész országot érdeklő székely közgazdasági viszonyok édekében, az ottani közbakok orvoslása tárgyában fordulok a Tekintetes kamarához.

Azon általam már régebb időben egyénileg gyakorolt eljárás teljes elismerése mellett, hogy a székely fiuk a Királyhágón inneni részeken értelmes kézműiparosokká képeztetnek, bátorkodom kijelenteni, hogy a székely közgazdasági viszonyok teljes átalakítására nézve, csak egyetlen biztos sikerre vezető eszköz, a textil-ipar megteremtése kínálkozik; ennek alapját a lentermelés, kikészítés és földolgozás képezi.

Nem új, s nem is általam fölfedezett eszmével állok elő; Skócia, Szilázia, Morva- és Csehország sőt Belgium és Hollandia ipari előhaladásának kiinduló pontját, a lentermelés, kikészítés és földolgozásból fejlődött textil-ipar adta meg.

A textil-ipar végtelen sok munkás kezét képes foglalkoztatni, a lentermelés, kikészítés és földolgozás egész tartományokat képes gazdaggá tenni.

A Székelyföldön a leniparhoz meg van adva minden föltétel; égélj, magaslai, róna, víz föld, levegő és népjelleg, mind tökéletesen megfelelnek az anyaországban is hiányzó textil-iparnak, a székelyföldi lenipar életre hívása által való megteremtése föltételeinek.

Nem először teszem meg ezen kijelentéseket, a magyar textil-ipar megalkotására czélzott gyakorlati és elméleti törekvéseim főrészt a székelyföldi termelés meghonosítása, ennek alapján a lenkikészítés és földolgozás életre hívása képezte; mert, hogy jól megértessem, szakszerű dologról lévén szó, jeleznem kell, hogy az ötszázról 900 meterig terjedő magasságokban soha nem a kendertermelés, de mindig csak az ezen zónákban legjobban otthonos lentermelés van indokolva; különben is a szövő iparnak dolgozó fonásban a kender koránt sem alkalmas, a len pedig a legtekélyesebb rost anyagot képezi. Tehát a nagy magyar Alföldön más fonási czélokra bőven és nagy sikerrel termelt kendernek s hogyvidékeken való erőltetése kárba vészett és további czélokra nem szolgálható hiu törekvés; minthogy a kender szeledebb légkört, igen-igen mély talajt, a len hüvösebb, nedvesebb klímát, esekélyebb talajt követel. A kender karógyökerű, a len bokrosgyökerű növény lévén.

A hegytetőkön lévő silány legelők, vagy dus erdei földek, megfelelő művelés mellett, főleg, majdnem mind lentermelésre vannak alkotva.

Amint előhaladnak az erdő irtások, a régen kopáron álló hegyhátak szaporodtával, sokszorososan kellene emelkedni a lentermelésnek, melynek a Székelyföldön, némely kitünően sikerült kísérletek kivételével nyoma sincs; pedig az első lépés a termelés volna.

Hogy az eddig történt lentermelési kísérletek semmi további kedvező eredményt nem vontak maguk után, annak oka abban található, hogy a len kikészítés minálunk teljesen tudatlan kezekben van, hogy a hazai kiállításokban, a lentermelők által bemutatott lenekből ítélve, nálunk még a jó len minősége annyira ismeretlen, miszerint Belgiumban, Courtreghen, a szeméten sem szednék föl azt a lent, e melyeket lenapostolaink a kiállításokban produkáltak: melyeknek az elhibázott termelés mellett, a teljesen tudatlan kikészítés volt a főhibájuk, ugyanarra, hogy a legsilányabb belga len tő (kőcz) sokkal többet ér, mint a mi szálas lenünk, mely össze van rothasztva, ragadós, penészes, dohos állapotban van a bíráló világ elé közszemlére kitéve. Már az a vörnyeges hamvas szín, melylyel a 10-25 év óta kiállított magyar lenek birnak, elárulja, hogy a magyar lentermelés és az egész lenipar, sőt a magyar textil-ipar is itt találja legfőbb fejlődés akadályát; mert az iparban is vannak átlagorhatatlan logikai egymásutánok, lánczolatok föltételek, a melyeket okvetlen be kell tartani; hogy ide vonatkozó példával éljek, ilyen ugrás, ilyen lánczszemtörés a kés-márki lenfonógyár lentermelés nélkül, a sepsi-szentgyörgyi lenszővőgyár kenderfonás nélkül, a szegedi Salzmann-féle kenderváson szövőgyár kenderfonás nélkül. A első idegen lent fon, a két utóbbi idegen fonálból sző. Az idegen nyersanyagokból dolgozó textil-gyárak valóságos mérényletet képeznek a magyar közgazdaság alapföltételei ellen, mert egyrészt idegen ipartőke és munkaerő fejlesztésére, továbbvitelére szolgálnak, másrészt amazokkal szemben soha versenyképessé nem lehetnek, s végül a nemzeti hiu várakozás mellett, a részükre behozott idegen anyagok és félkészítmények idebent való termelését, előállítását hátrálják.

Rég eldöntött kérdés, hogy valamely adott ál-

lamban főleg azon ipar van hivatva, a melynek nyersanyaga és félkészítményei helyben, vagy legalább is mentől közelebb állítatnak elő. A textil-ipar nagymérvű haladékait tekintve, a legelső dolog, hogy a hazai nyers anyagátamaszkodható fonógyárak a szövőgyárak közelében legyenek és így megfordítva emezek amazok mellett.

(Vége következik.)

Kertészeti szakoktatás.

A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara tudatja az érdekeltekkel, hogy közbenjárására a földmívelésügyi m. kir. miniszter ur 67440 sz. a. f. évi szeptember 17-én úgy intézkedett, hogy a budapesti kertészeti tanintézetben az év folyamánként adományozni szokott 4 állami ösztöndíjak egyike jövőre olyan székellyű számára tartassék fenn, ki nevezett intézet szervezeti szabályzatában előírt feltételeknek megfelel.

Kapcsolatban tájékoztatjuk a közönséget, hogy a budapesti kertészeti tanintézet a kertészet összes ágaiban mű-, gyümölcs- és konyhakertészetben, valamint a szőlőnevelésben elméletileg és gyakorlatilag egyaránt szakképzett kertészeket nevel; akik hazánk ezen mindjobban fejlődő gazdasági ágánál kedvező jövőt biztosíthatnak maguknak.

A kik tehát ez intézetet elvégzik, oly pálya birtokosai lesznek, melyen egyrészt saját existenciájukat biztosíthatják, másrészt hazánk gyümölcs-, bor- és konyhabetemény természetére előnyösen befolyhatnak és a jövedelmet sokszorosan fokozhatják.

A budapesti kertészeti tanintézetben a tanfolyam 3 évig tart és 6 félévre oszlik. A tanév szeptember 15-én kezdődik. A gyakorlati képzés egész éven át tart; az elméleti júliusban és augusztusban szünetel.

A tanintézet tanulói lehetnek: a) rendesek, b) rendkívüliek és c) vendégek.

A rendes tanulók felvételi kéllékei:

Legalább 16 éves, legfeljebb 20 éves életkor, mely születési okmányokkal igazolandó.

Orvosi bizonyítvány arról, hogy a pályázóknak ép, erős testalkata van, teljesen egészséges és védhímlővel újra van oltva. Undorító vagy fertőző betegségben nem szenvedett; látás élessége mindkét szemén külön és együttesen kifogástalan, nem túlságosan közel vagy távollátó; kifogástalan hallása van. A felvett tanulót a belépéskor az intézeti orvos felvilágosítja.

Hiteles bizonyítvány arról, hogy folyamodó valamely kereskedésben egyfolytában 2 évet, mint kertésztanulót töltött és a kertészet foglalkozáshoz szükséges képességeit tanusított.

Előnyben részesül az, akinek kertészszegédi képessége van.

Hatósági bizonyítvány arról, hogy a pályázó büntetlen multu és kifogástalan magaviseletű.

Iskolai bizonyítvány a közép-, vagy polgári iskola 4 osztályának sikeres bevégezéséről; előny illeti azokat, a kik ennél magasabb iskolai képzettséget bizonyítanak.

A szülő vagy gyám hiteles nyilatkozata arról, hogy a felvett tanulót a szükséges ruházattal és taneszközökkel a tanfolyam egész tartamára ellátja a saját költségén.

Pályázók kötelesek a földmívelésügyi m. kir. miniszterhez intézett és kellően felzerelt kérvényeket minden évben augusztus 1-éig az intézet igazgatójához beküldeni, a ki azokat a kijelöléssel együtt, a földmívelésügyi m. kir. miniszterhez felterjeszti és ennek elhatározása felől a folyamadókat szeptember 1-ig írásban értesíti.

A felvett tanuló tartozik az intézetben szeptember 15-én a házi szabályzatban megjelölt és a felvételtör vele írásban közlendő felszereléssel együtt pontosan megjelenni.

Mindazok, kik a jövő tanévben ezen intézetbe felvételt óhajtanak eziránt kellő időben az előbb felsorolt okmányok csatolásával a földmívelésügyi m. kir. miniszter urhoz intézett folyamadókat küldjék be a kamarához.

A kiknek ezen intézetbe jutáshoz a kívánt elméleti előképzettségen felül elsősorban még a gyakorlati ismereteket kell megszerezniük, szintén a kamarához fordulhatnak, mely alkalmas kertészeti telepekhez való felvételük érdekében közben jár.

Párisi levél.

A párisi városi tanács a burokért. A párisi városi tanács november 4-iki ülésén a délafrikai háboru került napirendre. Az első szónok Lambelin (royalista) javaslatot tett, hogy a transzvali köztársaságnak legmegelőbb rokonszenvét nyilvánítsa a tanács hősies küzdelmükért. Utánna Labusquière (szocialista) képviselő tartott hosszabb beszédet, a melyben sajnálata méltó dolognak mondá, hogy Európának közvetlenül a békekonferencia után nem volt bátorsága megakadályozni ezen jogosultlan háborút. A boerek melletti rokonszenv nyilatkozatával nem akarja sérteni az angol nemzetet, mert ismeretes, hogy több millióra rug azon angolok száma, kik ellenették a transzvali expedíciót s az összes angol szociálisták a béke mellett tündöttek. Labusquière indítvány, a melyet egyhangulag elfogadtak így szól:

„A tanács minden háborút hátrányosnak tart az emberiség anyagi és erkölcsi érdekeire nézve.

A boereket, kik függetlenségükért harcolnak, legnagyobb rokonszenvvel biztosítja.

Sajnálkozását fejezi ki, hogy az európa nagyhatalmak nem intervenáltak s nem akadályozták meg a háborút, a mely miatt most oly sok vér folyik Délafrikában.

Óhajja, hogy a béke haladéktalanul helyre álltassék s az többé meg ne zavartassék mivel az képezi a népek között a testvériség, a haladás és a szabadság biztosítékát.

Az állandó hadseregek ellen. Most, hogy a burok oly nagy diadalokat arattak az angolok felett, a francia lapok egy része ebből azt látja, hogy az állandó hadseregek feleslegesek s a leszerelést sürgeti.

Cassagnac, az „Autorité”-ben élesen kikel ezen felfogás ellen s azt ostobának mondja. A burok az ő hegyeikben hol otthon vannak s azon vas fegyverrel fogva, a mely a legnagyobb hazaszeretettel és bátorsággal van csapataikban párosulva, nem hasonlíthatók össze egy zsoldért küzdő hadsereggel.

De miképpen lenne feltartható a német hadsereg, ha az betörne francziaországba, ha az utóbbinak hadereje nem lenne katonailag szervezve?

Az angol zászló színei. Egy irlandi újságíró beszéli el a következő adomát:

Rövidre a transzvali betörés után, midőn Jameson Krügersdorpban megadta magát, néhány fiatal burok a felett vitatkozott, hogy minő színekből áll az angol zászló, de nem bírtak megegyezni. Egy öreg burok, ki sokáig szótalanul hallgatta a vitát végre megszólalt:

— „Ti mindnyájan tévedtek, mondá, mert az angol zászló színe fehér.”

A fiatal burok tiltakoztak ez ellen.

— „Igen, mondá az öreg burok, én három ízben láttam: Laings Nek-nél, Majuba-nál és utoljára Krügersdorpban. A zászló mindig fehér volt, fehér!” (Az angolok t. i. mind a három helyen megadták magukat és ennek jeléül kitűzték a fehér zászlót.)

Az irlandiak pedig úgy hívják az angol zászlót: „a fekete lobogó.”

Kereskedő és diplomata. Jakobus Goldschmith ismert nevű bécsi bronzmű és ritkaságkereskedő egyik hőse az alábbi kalandnak, míg a másikat most nyomozza a párisi rendőrség.

Jacobus Goldschmith azon szándékkal távozott el hoteljéből, hogy Párisnak éjjeli nevezetességeit, különösen a boulevard életet, a melyről már sokat hallott regélni, meglekinti.

Alig lépett ki az utcára, egy előkelően öltözött gentleman köszönté őt s így szólott hozzá:

— Boesánat uram, de ha nem csalódom én már találkoztam Önnel valahol.

A műkereskedő kijelenté, hogy ő nem ért francziául s német nyelven még ezt mondá:

— Én bécsi vagyok s Ön engemet nem ismer.

— Tényleg Bécsben találkoztam Önnel, vágott vissza a gentleman, tiszta németességgel. Én gróf Scoussa vagyok, attaché a román követségnél...

— Ugy, Ön, gróf ur, bizonyára megtisztelte raktáraitam becses látogatásával, mondá a kereskedő, mivel én Jacobus Goldschmith vagyok, a nagy bronzmű és ritkaság kereskedő.

— Ez az, most már tisztán emlékezem Önre,

kedves Jacobus Goldschmith uram, hiszen több ritkaságot vásároltam is Önél. Ismeri Ön Párist?

— Nem.

— Ha nincs terhére társaságom, úgy elvezetem Önt néhány érdekes helyre...

— Végtelen hálára kötelez gróf ur.

A diplomata és a kereskedő nem sokára betértek egy éjjeli mulatóba, hol Jacobus Goldschmith csakhamar megismerkedett egy fiatal és igen csinos „hölgygyel” ki megengedte neki, hogy hazakísérhesse.

Mielőtt a kereskedő távozott, a diplomata megkérde őt:

— Van Önél pénz?

— Igen.

— Egy jó tanácsot adok Önnek: menjen vissza szállodájába és tegye letétbe a pénzét, mivel hogy soha sem lehet tudni mi történhet.

— Az igen távol van, de ha megengedi a gróf ur, úgy az Ön őrizetére bízom.

És a bécsi nagykereskedő átadta kedves cicerónájának 3000 frankny papírpénzét, óráját, gyűrűt s több apró értékű tárgyat s távozott.

A hölgyecske pedig azon kezdte, hogy ellopta a még nála levő és mellénye bélésebe rejtett 900 forintját s azután durván kilökte az ajtón.

A szerencsétlen Jacobus Goldschmith ekkor felkereste a „Hotel Terminus”-ban Scoussa grófot, de ott ily nevű urat nem ismertek.

Másnap Jacobus Goldschmith tolmácsot vett magához és panaszt emelt a rendőrségnél, egyben megfogadva, hogy nem lesz többé kíváncsi a párisi „érdekes” helyekre.

Ujdonságok.

— Kitüntetés. A király Heim Péter honvéd ezredes, a brassói 24-ik honvéd gyalogezred parancsnokát a III-ad osztályú vaskoronarenddel tüntette ki.

— Időjárásunk. Mióta november hava beköszöntött csodaszép őszi idők jártak. Félhőten tiszta égről melegen tűzött az őszi napsugár, s ha az éjjelek hűvösök valának is, de a nappalok enyhék voltak, mint akár szeptemberben. Péntekre aztán elborult az ég s bő eső hullott a gazdák nagy örömére. A nyugati hegyeken kevés hó is esett, mely azonban jó részt már el is olvadt. Jelenleg a hőmérséklet normális.

— A reformáció emlékét a mult vasárnap az oroszfalvi leányegyházban is megülték. Ezuttal is Kovács István kézdivásárhelyi másod lelkész tartott nagyhatású egyházi beszédet. Az ünnepies istentiszteleten részt vettek a kézdivásárhelyi polgári fiúiskola reformárius növendéke is.

— Képviselő gyűlés. K.-Vásárhely város képviselő testülete mult pénteken délelőtti rendkívüli közgyűlést tartott. Ezen rendkívül nagy tárgysorozattal bíró közgyűlésről, tér szűke miatt, csak lapunk jövő számában emlékezhethünk meg.

— Csillaghullás. Nem azon csillagokról beszélünk, melyek az őszi előléptetések alkalmával katonák megörvendeztetik, hanem valódi égi csillagokról, vagy helyesebben meteorokról, melyek mostanság éjjelenként kiváló látványosságot nyújtanak. A csillaghullás november 13-án fogja elérni tetőpontját s ha ekkor felhőtlen ég leend, e ritka szép égi tűneményben lesz alkalmunk gyönyörködhetni.

— Adomány a polgári leányiskola javára. Nagys. Szily Kálmán egyetemi tanár, a természet-tudományi társulat elnöke, a m. kir. tudományos akadémia főtitkára a polgári leányiskola tanári könyvtára részére, az akadémia nevében 31 frt 10 kr értékű ajándékkönyvet küldött. A becses adományért a nyilvánosság előtt is hálás köszönetet mond az iskola nevében Balázs Márton igazgató.

— Öngyilkosság. Kovásznai illetőségű Nagy János lakatos inas, Seps-Szent-Györgyön, mestere házában, míg társai ebédre voltak e hó 6-án, egy pisztolylyal baloldalába lőtt. A halálosan megsebesült gyermeket, a ki még alig volt 15 éves, azonnal a kórházba szállították, hol pár óra mulva kiszenvetett. Mestere azonnal értesítette a fiúnak a Kommandó-telepen lakó szülőt a véres esetről, de már nem találták életben azok a gyermekeköt. A hullát hazaszállították Kovásznára, hol e hó 10-én nagy részvét mellett temették el. Hogy mi vitte a 15 éves fiút az öngyilkosságba, arról még hozzátartozói, s környezete sem bir határozott és biztos tudomással.

Szám 5256—1899. tkvi.

Hirdetmény.

Márkosfalva és Mátisfalva község telekkönyve birtokszabályozás következtében átalakított és ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve, melyekre az 1836. XXIX., az 1889. XXXVIII. és az 1898. XVI. t.-cikk a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendeli, az 1892. évi XXIX. t.-cikkben szabályozott eljárás a telekbejegyzési bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan fogantatott.

Ez azzal a felhívással tétetik közzé:

1. hogy mindazok, kik az 1886. XXIX. t.-cz. 15. és 17. §-ai alapján, ideértve a §-oknak az 1889. évi XXXVIII. t.-cz. 5. és 6. §-aiban és az 1891. XVI. t.-cz. 15. §. a) pontban foglalt kiegészítéseit is, valamint az 1889. XXXVIII. t.-cz. 7. §-a és az 1891. XVI. t.-cz. 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések, vagy az 1886. XXIX. t.-cz. 22. §-a alapján történt törölések érvénytelenségét kimutatják, e végből törlési kereseteket hat hónap alatt, vagyis az 1900. évi május hó 15-ik napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtásuk be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelté után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, ki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok, kik az 1886. XXVII. t.-cz. 16. és 18. §-ainak eseteiben, ideértve az utóbbi §-nak az 1889. XXXVIII. t.-cikk 5. és 6. §-aiban foglalt kiegészítéseit is a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis 1900. évi május hó 15-ik napjáig bezáró-

lag a telekkönyvi hatósághoz nyújtásuk be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelté után, ellentmondások többé figyelembe vételre nem fog;

3. hogy mindazok, a kik a telekkönyv átalakítása tárgyában tett intézkedések által, nemkülönben azok, kik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül az 1892. XXIX. t.-cz. szerinti eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogukat bármely irányban sértve érzik, ide értve azokat is, a kik a tulajdonjog arányának az 1889. XXXVIII. t.-cz. 16-ik §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis 1900. évi május hó 15-ik napjáig bezárólag nyújtásuk be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmúltá után, az átalakításkor közbejött téves bevezetésből származó bármilyen igényeket jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az említett bejegyzéseket pedig csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Ezuttal figyelmeztetnek azok a felek, kik a hitelesítő bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, a mennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

K.-Vásárhely, 1899. október hó 29-ik napján.

Veress,
kir. törvényszéki bíró.

Márkosfalván, öt hold, jó minőségű kaszáló eladó. Felvilágosítással szolgál a kiadóhivatal.

20% engedményt kap mindenki,

GUMMI

és halhólyag, az egyedüli legbiztosabb, legmegbízhatóbb és teljesen ártalmatlan, gyorsan és könnyen alkalmazható óvszer férfiak és nők részére. Ára tuczonként eredeti párisi minőségben frt 1.—, 2.—, 3.—, 4.—, 5.—, 6.—, 7.— és frt 8.—. Bouts americ. tuczatja frt 3.—, 4.— és frt 5.—. Női óvszerek: Hasse tanár-féle frt 2.—, Mensinga tanár-féle frt 2.50, dr. Earlet-féle frt 2.— darabonként. Ezen női óvszerek százszor is használhatók.

Hölgy szivacsok, valódi párisi, tuczonként frt 2.—, 3.—, 4.—, 5.— és frt 6.—.

Diana öv havi kötő nőknek, legjobb a világon, darabja frt 2.50.

Kimerítő árjegyzék zárt borítékban ingyen és bérmentve. Megrendeléseket pontosan és sürgősen eszközöl utánvét mellett vagy a pénz előleges beküldése után.

J. REIF
Bécs, Brandstätte 3.
1891-ben alapított hírneves higiéniai specialista cég.

ki e hirdetésre hivatkozik!

H I R D E T M É N Y.

Ő cs. és apostoli királyi Felségének legfelső elhatározása alapján ezennel megkezdetik

a XXI-ik magyar királyi államsorsjáték

rendezése, melynek remélhető tiszta jövedelme közhasznú és jótékony célokra fog fordíttatni.

E sorsjáték összes, 7691-ben megállapított nyereményei az alább következő játéktér szerint 365.000 koronára rugnak és pedig:

1 főnyeremény ...	150.000 korona	10 nyeremény ...	à 1.000 korona
1 " " " " " "	50.000 " "	20 " " " " " "	50 " "
1 " " " " " "	20.000 " "	50 " " " " " "	100 " "
1 " " " " " "	10.000 " "	100 " " " " " "	50 " "
2 nyeremény ...	à 5.000 " "	1000 " " " " " "	20 " "
5 " " " " " "	2.000 " "	6500 " " " " " "	10 " "

Az összes nyeremények készpénzben fizettetnek ki.

A húzás visszavonhatatlanul 1899. évi december 30-án Budapesten történik.

Egy sorsjegy ára 2 frttal o. é. van megállapítva.

Sorsjegyek kaphatók a m. kir. lottójövedéki igazgatóságnál Budapesten (IX., Csepelrakpart, főlemezlet), a hová a megrendelt sorsjegyek ára postautalvány mellett előre beküldendő, valamennyi adó- és sóhivatalnál, a legtöbb postahivatalnál és minden városban és nevezetesebb helységben felállított egyéb sorsjegyáruló közögnél. Budapesten, 1899. augusztus hó 1-én.

M. kir. lottójövedék-igazgatósága.

Hirdetések

e lap kiadóhivatalában

olcsó áron

felvétetnek.